

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie siódmej

Przedstawione wymagania edukacyjne zostały przygotowane:

- A. na podstawie programu nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej *Wyspy szczęśliwe* państwa Grażyny i Jacka Kuleszów,
- B. w odniesieniu do podstawy programowej nauczania języka polskiego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej.

Ocena celująca:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w bardzo wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z języka polskiego określone programem nauczania.

Ocena bardzo dobra:

- bierze czynny udział w lekcji,
- wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką oraz omawia funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,
- rozpoznaje wywiad, artykuł i określa ich cechy,
- w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe,
- rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi,
- podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji,
- wymienia cechy charakterystyczne rodzajów literackich,
- wskazuje cechy fraszki, przypowieści, noweli, pieśni, trenu, tragedii, komedii,
- wskazuje cechy reklamy,
- omawia znaczenia symboliczne i alegoryczne w utworach,
- opisuje i interpretuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę),
- zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką,
- poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych,
- poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym,
- wskazuje temat i podstawę słowotwórczą, określa rodzaje formantów,
- omawia różne kategorie słowotwórcze,
- rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,

- omawia budowę wyrazów złożonych (zrosty, złożenia),
- odróżnia skróty od skrótowców,
- omawia zależność między treścią i zakresem znaczeniowym wyrazu,
- zna zasady wzbogacania słownictwa,
- odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- wydziela wtrącenia przecinkami,
- dyskutuje na temat problematyki omawianych lektur.

Ocena dobra

- w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe,
- dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej,
- wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką,
- podaje cechy charakteryzujące wywiad i artykuł,
- nazywa rodzaje literackie,
- przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju,
- rozpoznaje pieśń, tren, komedię, tragedię,
- podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastycznonaukowej,
- wskazuje elementy dramatu (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog),
- omawia rolę Biblii jako tekstu kultury,
- rozumie, czym są symbol i alegoria,
- wskazuje przesłanie utworu,
- objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady,
- poprawnie zapisuje dialog,
- rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji,
- redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie,
- redaguje wypowiedź, stosując kompozycję i zasady spójności językowej właściwe dla danej formy gatunkowej,
- formułuje tezę lub hipotezę w tekście argumentacyjnym,
- redaguje podanie,
- redaguje recenzję,

- redaguje rozprawkę,
- opisuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę),
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym,
- dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne,
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych (udźwięcznienie, ubezdźwięcznienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej),
- poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka,
- przedstawia funkcje neologizmów, kolokwializmów i eufemizmów,
- rozpoznaje homonimy i wyrazy wieloznaczne,
- wymienia i krótko omawia regionalne odmiany polszczyzny,
- krótko omawia środowiskowe odmiany polszczyzny,
- rozróżnia treść i zakres wyrazu,
- określa typ formantu w wyrazie pochodnym,
- rozumie funkcję formantu w nadawaniu znaczeń (kategorie słowotwórcze),
- wskazuje rdzeń słowotwórczy,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych,
- klasyfikuje imiesłowowy,
- przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze,
- wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym,
- rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu,
- poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- odróżnia mowę niezależną i zależną,
- wydziela przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania,
- omawia problematykę przeczytanych lektur,
- recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową,
- rzeczowo uzasadnia swoje zdanie.

Ocena dostateczna

- popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie,
- wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,

- świadomie stosuje różne typy notatek,
- posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z twórczym filmowym i teatralnym,
- rozumie pojęcie wątek, wskazuje w utworze wątek główny i wątki poboczne,
- wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim,
- posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm,
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką,
- rozpoznaje wywiad i artykuł,
- rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania,
- identyfikuje tekst reklamowy,
- stosuje różne typy notatek,
- odróżnia argument od przykładu,
- redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- redaguje wywiad,
- redaguje tekst argumentacyjny,
- podejmuje próbę opisu dzieła sztuki (obrazu, rzeźby),
- formułuje pytania do tekstu,
- podaje antonimy,
- podaje synonimy,
- rozpoznaje archaizmy,
- rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone,
- rozumie pojęcia gwara, dialekt,
- rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia,
- stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych,
- zna zasady dotyczące pisowni nie z różnymi częściami mowy,
- wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne,
- rozumie różnice między mową a pismem,
- poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca,
- gromadzi wyrazy pokrewne,
- w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny,
- rozpoznaje neologizmy, kolokwializmy i eufemizmy,
- rozwija i tworzy podstawowe skróty,

- rozpoznaje imiesłowy,
- przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania,
- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego,
- odróżnia zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone,
- wskazuje związek główny w zdaniu,
- czyta lektury,
- zna problematykę omawianych lektur,
- wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście.

Ocena dopuszczająca

- odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej,
- podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta),
- rozumie pojęcia nadawca i odbiorca,
- odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego,
- klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy),
- wskazuje autora i bohaterów tekstu,
- identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne,
- rozumie, czym jest morał,
- wskazuje akapit,
- wskazuje strofę, wers, refren, rym,
- rozpoznaje różne typy notatek,
- wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze,
- przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń,
- rozpoznaje, porządkuje plan kompozycyjny wypowiedzi,
- rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu,
- formułuje proste pytania do tekstu,
- posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego,
- dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek,
- dostrzega różnicę między mową i pismem,

- zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni ó-u, ż-rz, h-ch,
- wskazuje podmiot i orzeczenie,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- zna treść omawianych lektur,
- wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy,
- rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost